

סיפורים נפלאים פרשת קורח

"ויקה קרח בן יצהר" (טז, א)

דרשו חז"ל (סנהדרין קט): "ויקה" אמר ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו. הגאון רבי ברוך אברהם טולידנו מגאוני מנקס שבמרוקו בספרו "אמרי ברוך" מבאר נפלא מהו המקח הרע שלקח קרח:

מסופר על אחד הגאונים כשנכנס פעם לבית המדרש הבחין במספר עניי העיר המצפים לצאתו של גביר העיר מבית המדרש, אך הגביר לא הרגיש כלל שממתינים למוצא כיסו, והיה יושב ולומד בצוותא עם החכמים גמרא. ניגש אליו הרב ואמר: עתה ידעתי שהנך עריק מצבא מדינתנו, הסמיקו פניו ואמר בכעס: לא ידעתי את שיחת כבודו. השיב הרב: דע לך ידידי, כל בני עמנו היהודים חיילים הם בצבאו של מלך מלכי המלכים, לכל אחד מאתנו תפקיד מוגדר ומיוחד, המחליף תפקידו בזולתו יקרא עריק מן הצבא. דע לך: כך בחר ה' להיות עתיר נכסים וממון לרוב, והנך ממונה על עניי העיר להחיותם ולהחזיקם, מדוע הנך מפקיר ומניח תפקידך, הנח לגמרא לחכמים המופלגים היושבים בשבת תחכמוני - בית המדרש, קום מלא תפקידך נאמנה.

ממעלליו של קרח: איתא במדרש (שוחר טוב תהלים א) אמר קרח לישראל בואו ואספר לכם: אלמנה אחת הייתה בשכונתי ואין לה רק שדה אחת ושור וחמור, באה לחורשה אמר לה משה "לא תחרוש בשור וחמור" כתיב. באה לזרוע אמר לה "שדך לא תזרע כלאים", באה לקוצרה אמר לה הניחי לקט שכחה ופאה, באה לעשות גורן אמר לה תני לאהרן תרומת מעשר. עלה כעסה ועמדה ומכרה את השדה וקנתה שני כבשים, כיון שילדו אמר לה תני הבכורות לאהרן, תני הגיזה הראשונה לאהרן. כעסה ואמרה הרי הם עלי כחרם, אמר לה כולה שלי. נטל ונשארה בוכה ללא כלום, עי"ש.

רעיון נוקב ועמוק טמון בפרשתנו: לא לטשטש את התפקידים. לכאורה תימה הלא קרח עשיר מופלג היה, כדברי חז"ל (פסחים קי"ט). שלוש מאות פרדות היו נושאים את מפתחות אוצרותיו. הרי שאם היה מרחם על האלמנה היה יכול ליתן לה מעט צדקה מנכסיו המרובים, ובכך היה גואלה מעניותה, מה לו לקרח להכניס ראשו ולנסות לשנות את כל הנהגת משה ואהרן על פי ה' במדבר? אלא קרח במקום למלא תפקידו וליתן מכספו לעניים ניסה לקחת תפקיד לא לו, והכניס ראשו בין ההרים הגבוהים - מנהיגי ישראל משה ואהרן. נמצא שלקח מקח רע לעצמו, נטש את תפקידו המיועד לו ולקח תפקיד אחר, שהורידו לבאר שחת.

"ויקה קורח" (טז, א)

במדרש (ב"ר יח) מסופר כי קורח היה ממונה על אוצרותיו של פרעה מלך מצרים ומשם נטל את כל עושרו הרב, ודרשו חז"ל על קורח את הפסוק (ירמיהו יז) "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו

ובאחריתו יהיה נבל". ויש להבין מדוע חז"ל אומרים עליו שלא עשה כמשפט, והלא קורח אסף את עשרו מפרעה ומביתו ואם כן מה פשעו ומה חטאתו?

הדבר יבואר עפ"י משל: ליהודי אחד היה בית מזיגה שם נהגו כל האיכרים הגויים לסיים את יום עבודתם בכוסית משקה חריף. פעם אחת ביום השוק התאספו ובאו אל בית המזיגה הרבה איכרים וביקשו לשתות. מזג להם בעל הבית י"ש ביד נדיבה, כוסית רדפה כוסית ובקבוק גרר בקבוק, ועד מהרה הפכו הללו לשיכורים. לפתע הבחין בעל הבית בגנב השולח ידו אל צרורותיהם של השיכורים ומבקש לקחת מהם את ממונם. התנפל בעל הבית על הגנב, תפסו בדש בגדו והוציאו מבית המזיגה בכוח. תמה הגנב: מדוע אתה מתנפל עלי? והרי לא נטלתי ממך דבר.

השיב לו בעל בית המזיגה: שוטה שכמותך, אם אתה גונב מהם אתה גם גונב ממני, שהרי אם לא יהיה בכליהם כסף איך ישלמו לי על כל מה ששתו והשתכרו?

כן הוא הנמשל: כאשר נטל קורח את ממונו של פרעה, נמצא נוטל בעקיפין את ממונם של ישראל, שהרי הקב"ה הבטיח להם "ואח"כ יצאו ברכוש גדול" ואם כן מה שנטל קורח מפרעה גרע לבני ישראל מביזת מצרים. (משלי המגיד מדובנא זיע"א)

"ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים"

(טז, ב)

איך נהרו חמשים ומאתים איש אחרי קורח? סיפר ר' יוסף יצחק ג"יקובסון סיפור שיכול להשליך אור איך הולכים שולל אחרי טעויות. כמו בכל שנה, ניגשו האינדיאנים אל הצ'יף ושאלוהו: "צ'יף, האם החורף יהיה קר?"

עונה להם הצ'יף בבטחון: "תחטבו עצים, יהיה חורף קר". אחרי חודשיים החורף לא מגיע והאינדיאנים קצת מתעייפים מחטיבת העצים. הם מחליטים לגשת שוב אל הצ'יף ושוב שואלים: "צ'יף, אתה משוכנע שיהיה קר?" הצ'יף, מצידו, פורש לפינה צדדית, מתקשר לשירותי החיזוי ותוהה באוזניהם: "תגידו, יהיה חורף קר?" מן העבר השני עונים לו בשירות החיזוי: "יהיה חורף קר מאוד". "חורף קר מאוד יהיה", אומר הצ'יף באוזני נתיניו, "חטבו עצים במרץ!"

עוברים עוד חודשיים, והחורף פשוט לא מגיע. השמש עדיין זורחת והאינדיאנים כבר ממש עייפים מחטיבת העצים. הם ניגשים שוב אל הצ'יף, ממש עצבניים, ושואלים: "צ'יף, האם אתה בטוח שהחורף יהיה קר?"

הצ'יף, שכבר לא כל כך בטוח מה קורה כאן, מוודא שאיש לא מבחין, מתקשר שוב אל שירותי החיזוי ושואל "אתם בטוחים שיהיה חורף קר?". "בוודאי", עונים לו שם. "איך אתם יודעים?", הוא שואל.

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת קורח

מחלוקת קרח ועדתו. השיבו הישמח משה: "כן, הנני זוכר זאת בבהירות רבה". שאל אותו הייטב לב: "כאיזה צד נקטת בעת המחלוקת?". ענה לו זקנו: "בשעתו לא רציתי להתערב במחלוקת זו, וכדברי אשת און בן פלתי (סנהדרין קט, ב) מאי נפקא לך מינה, אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא". שאל אותו נכדו הייטב לב ביראת כבוד: "היתכן כזאת? שומעים שחולקים על משה רבינו ועומדים מן הצד?" השיבו הישמח משה: "בני, הנך עדיין צעיר לימים ואיני יכול לבאר לך זאת. כשתגדל ויעזור לך הקב"ה, תשכיל להבין דבר זה".

וסיפרו חסידים, שלאחמ"כ הוסיף הייטב לב, שמכיוון שזקיניו לא התערבו לטובת משה רבינו - אף שהיו בזה עניינים גבוהים שלא היה יכול לבארם - נענש, שלכל צאצאיו הייתה מחלוקת בעירם. והוסיף הרה"ק בעל הייטב לב: "אפילו אם הייתי מתגורר ביער, היו עצי היער מתקוטטים ורבים איתו..."

"ולא יהיה בקרה וכעדתו" (יז, ה)

סיפר הגאון רבי אברהם דוב אוירבך בנו של הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל וחתן הגאון רבי אשר זאב ווערנער, גאב"ד טבריה ת"ו, שבעת שמחת נישואיו הזמינו המחוננים מנות דגים בעבור משתתפי הנישואין כמנהג אותם הימים, אך דא עקא שהתקלקלו הדגים ולא היו ראויים לאכילה ואף ריחם הבאיש ונדף מהם ריח רע למרחוק.

תיכף ומיד חמק אבי החתן אל בעל האולם, ואמר לו, הנה נדברתי עם המחונתן לשלם את הוצאות הנישואין מחצה במחצה, אך כעת חוששני שמא יבוא אליך המחונתן בטענות שאינו משלם לך את חלקו על הוצאות הסעודה, כיוון שהגשת לפני המסובים דגים שאינם ראויים למאכל אדם, ותתלקח אש המחלוקת, על כן אבקשך להחריש, ואני אשלים לך אף את חציו. ויהי אך שמע בעל האולם את דבריו החל לשחוק, באמרו, לפני רגעים ספורים עמד מחונתנך ואותם דברים ממש יצאו מפיו...

"וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקלם כי אמרו פן תבלענו הארץ" (יז, לד)

מעשה ברבה בר חנה שהיה הולך בדרך אמר לו טייעא (סוחר) שהלך עמו בא ואראך מקום שבו נבלע קרח. הלך רבה בר חנה עם הטייעא וראה שני בועים (פתחים) באדמה שיצא מהם עשן. לקח חתיכת צמר ושם אותה בקצה החנית ותחב אותה לתוך הפתחים האלו והוציא צמר חרוך. אמר הטייעא לרבה בר חנה: התכופף ושים אונך לפתח הזה, ועשה כן ושמע קול יוצא משם האומר: משה אמת ותורתו אמת והם בדאים. אמר לו הטייעא לרבה"ש שבכל ראש חודש מהפכים להם הגיהנום כמו בשר בקדרה, ואומרים כן 'משה אמת ותורתו אמת והם בדאים'. והסבירו האחרונים מדוע יוצא עשן משני פתחים ולא מספיק מפתח אחד? אלא שגם הם עדיין במחלוקת ולא מוכנים לשבת יחדיו על אותם גחלים.

"נו, זה ברור", עונים לו, "תסתכל החוצה ותראה איך האינדיאנים חוטבים עצים במרץ". ככה זה כשנוהרים אחרי העדר ולא אחרי עיני העדה.

"כי כל העדה כולם קדושים" (טז, ג)

קרח הכריז על כינוס חרום בענייני השעה, וכאשר האולם התמלא פתח ואמר: רבותי! כן, גם אתה, החייט שיושב שם מצד ימין... תקשיבו טוב. הלב שלי מתפליץ בכל יום שאני רואה את השניים האלו לוקחים את הכל לעצמם. איך הם מעיזים? וכי רק הם קבלו את התורה? כולנו שמענו את עשרת הדברות מפי הקב"ה, כיצד מסוגלים משה ואהרן לומר לכם שאתם שווים פחות מהם? "כל העדה כולם קדושים..." גם החייט, הנפח והנגר, כולם שווים ערך, צדיקים וקדושים.

היה פעם רבי גדול, שכל אדם שהיה נכנס אליו היה זוכה לתואר 'צדיק' - כן, צדיק, מזה אתה מבקש? תכנס צדיק, שב צדיק, מה אתה אומר צדיק?

פעם נכנס אליו אדם בכדי לבקש ברכה עבור זיווג הגון לביתו. הרבי קבל את פניו כדרכו - "שלום צדיק, לשם מה באת אלי, צדיק?" אמר לו האיש: "באמת רבי, באתי לכאן עם בעיה, אך בעצם אני חושב שכבר מצאתי לה פתרון.

במה מדובר, צדיק? התעניין הרבי. "באתי לכאן משום שיש לי בת שעדיין לא הצלחתי לחתן אותה, אך כאמור, מצאתי כבר פתרון לבעיה. לי יש בת, לרבי יש בן. זה שהרבי צדיק - כולם כבר יודעים. את זה שאני צדיק - הרבי כבר הספיק לומר בעצמו כמה פעמים בדקות האחרונות, ענבי הגפן בענבי הגפן, הבה נשתה לחיים!"

"תשמע צדיק זה לא פשוט" - אמר הרבי. "האמת היא שאתה צודק, אני צדיק ואתה צדיק. אך כל אחד מאתנו הוא סוג אחר של צדיק, אני אתחתן עם צדיקים מהסוג שלי, אתה תתחתן עם צדיקים מהסוג שלך..."

בא קורח ואמר: רבותי, כל העדה כולם קדושים, כולנו חכמים, כולנו נבונים - מי צריך בכלל את משה רבינו? וזו היא כפירה! משום שברגע שגם אני צדיק, אני יכול להחליט שמצות ציצית היא המצאה של משה רבנו, ושהתורה לא נתנה מהשמים, ח"ו. לא כל מי שקורא לעצמו צדיק וקדוש, ושווה ערך לצדיק אמיתי. (ומתוק האור)

"קורח וכל עדתו" (טז, ו)

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע על הרה"ק בעל הישמח משה זי"ע שהתבטא פעם שהוא עדיין זוכר את מעמד יציאת מצרים... ואת דמות הנוגש שהיה ממונה עליו שם, עד כדי כך שאף אם יראה אותו היום בין אלפי גויים, יכיר אותו. כן העיד ואמר שהוא זוכר גם היכן היו מונחים כל כלי המטבח בביתו שבמצרים.

כששמע זאת נכדו הרה"ק בעל הייטב לב מסיגעט זי"ע, שאל אותו אם הוא זוכר גם את